

Merak ve Ke?fetme Ölçe?i II

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Merak ve Ke?fetme Ölçe?i II*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25950>

Özet

Merak ve Keşfetme Ölçeği II, yetişkinlerde merak ve keşfetme eğilimlerini ölçmek amacıyla Türkiye popülasyonuna uyarlanmış psikometrik bir araçtır. 2013 yılında Acun, Kapıkıran ve Kabasakal tarafından gerçekleştirilen bu uyarlama çalışması, ölçeğin yapı geçerliliğini ve güvenilirliğini doğrulayıcı faktör analizi (CFA) ile incelemiştir. Ölçek, 10 maddeden ve **Esneklik** ile **Belirsizliği Kabul Etme** olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Derecelendirme formatı 5'li Likert tipindedir ve genel iç tutarlılık katsayısı oldukça yüksektir.

Anahtar Kelimeler

Merak, Keşfetme, Esneklik, Belirsizliği Kabul Etme, Psikometri, Uyarlama, Doğrulayıcı Faktör Analizi, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Acun, N., Kapıkıran, Z., Kabasakal, Z.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin yeni deneyimlere karşı duydukları ilgiyi, bilgi arama eğilimlerini ve yaşamın doğal bir parçası olan belirsizliği ne ölçüde tolere edebildiklerini ölçmektir. Bu araç, özellikle merak olgusunun psikolojik yapısını iki temel bileşen üzerinden değerlendirmeyi hedefler. Orijinal ölçeğin Türk kültürüne uyarlanmasıyla, Türk popülasyonunda merak ve keşfetme davranışlarının güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçülmesine olanak sağlanmıştır.

Yapı

Merak ve Keşfetme Ölçeği II, merakın iki farklı ancak ilişkili boyutunu ölçmektedir. Bu boyutlar, bireyin bilişsel ve davranışsal keşif eğilimlerini temsil eder ve toplam 10 madde ile değerlendirilir:

Esneklik: Yeni ve karmaşık durumlarda aktif olarak bilgi edinme çabası ve yeni durumlara hızlı adapte olma yeteneği. Bu alt boyut 6 maddeden oluşur.

Belirsizliği Kabul Etme: Günlük yaşamdaki öngörülemezlikten rahatsız olmama, belirsizliğe karşı yüksek tolerans gösterme ve hatta bu durumdan hoşlanma hali. Bu alt boyut 4 maddeden oluşur.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliği, Türk örnekleminde doğrulayıcı faktör analizi (CFA) kullanılarak test edilmiştir (n = 323). Elde edilen uyum indeksleri, iki faktörlü modelin veri setine yüksek düzeyde

uyum sağladığını göstermektedir. Hesaplanan temel uyum indeksleri aşağıda sunulmuştur:

$$\chi^2(34) = 72.35$$

$$\chi^2/df \text{ oranı} = 2.22 \text{ (ideal değerlere yakın)}$$

$$p < .0001$$

$$\text{Karlöf laf tformel Uyum İndeksi (CFI)} = .97$$

$$\text{Normlaft r?lmam Uyum İndeksi (NNFI)} = .97$$

$$\text{Kök Ortalama Kare Yaklařm Hatası (RMSEA)} = .059 \text{ (90\% Güven Aralığı} = .040-.078)$$

$$\text{Standartlaft r?lm Kök Ortalama Kare Kalıntı (SRMR)} = .049$$

Özellikle CFI ve NNFI değerlerinin .95 üzerinde olması ve RMSEA değerinin .06 altında olması, ölçeğin iki alt boyutlu teorik yapıya sahip Türk örnekleminde doğrulandığını güçlü bir şekilde kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenirlilikleri, Cronbach Alfa katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Elde edilen katsayılar, ölçeğin genel olarak güvenilir olduğunu göstermektedir:

Tüm Maddeler için Genel Cronbach Alfa: .82

Esneklik Alt Ölçeği için: .81

Belirsizliyi Kabul Etme Alt Ölçeği için: .67

Belirsizliyi Kabul Etme alt ölçeğinin katsayısı diğer alt ölçeğe göre nispeten düşük olsa da (.67), sosyal bilimler araştırmaları için kabul edilebilir alt sınırlarda yer almakta ve toplam ölçek güvenirliliği (.82) oldukça yüksektir.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmasında, ölçek maddelerinin Türk kültüründeki durumu incelemek üzere hem açılmayca hem de doğrulayca faktör analizleri uygulanmıştır. Analizler sonucunda, ölçeğin teorik olarak beklenen **iki faktörlü** yapıya doğrulanmıştır. Bu faktörler, orijinal ölçek yapıya koruyarak, Merak ve Keşfetme kavramını Esneklik ve Belirsizliyi Kabul Etme olarak ayrılmıştır.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: 5'li Likert tipi derecelendirme (1=Kesinlikle Katılmıyorum; 5=Kesinlikle Katılıyorum)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yetişkinler (Genel Popülasyon)

Yaş Grubu: Yetişkinler

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenirlik çalışması, 323 katılımcıdan oluşan bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Bireysel olarak uygulanan, kendini raporlama envanteri.

Anahtar Kelimeler

Merak, Keşif, Esneklik, Belirsizlik, Psikolojik Ölçüm, Yapısal Eşitlik Modellemesi, RMSEA, Merak.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Veri yok.

Kurumsal E-posta Adresleri: nkkiran@pau.edu.tr

Yazışma Adresi: Şahin Kapakçoran (Sorumlu Yazar).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin uyarlama çalışması **2013** yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik veya ticari amaçlarla kullanımı için sorumlu yazar Şahin Kapakçoran ile iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir. İletişim, yukarıda belirtilen e-posta adresi üzerinden sağlanabilir.

Kaynaklar

Acun, N., Kapakçoran, Ş. ve Kabasakal, Z. (2013). **Merak ve Keşfetme Ölçeği II: Açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri ve güvenirlik çalışması.** *Türk Psikoloji Yazıları*, 16(31), 74-85.

Makalenin orijinal tam metnine erişim için bağlantı: google.com.tr/baslangic/s/uzerinden/TPY/tam/metin.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: merak-ve-kesfetme-olcegi-ii-toad.pdf

Merak ve Keşfetme Ölçeği II Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur.

Ölçek toplam 2 alt boyut ve 10 maddeden oluşmaktadır:

Esneklik (6 m): Yeni durumlarda aktif olarak edinebildiğim kadar bilgi ararım.

Belirsizliği Kabul Etme (4 m): Günlük yaşamın belirsizliğinden gerçekten hoşlanan bir insanımdır.

ARABPSYCHOLOGY.COM